

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA IN TEORIJA GLEDALIŠČA IN FILMA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 30. avgust 2024

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	8	♦ 1988 ♦ 2022 ♦ SNG Drama Ljubljana ♦ Žige Divjaka ♦ Timon Šturbej ♦ sodobnost/danes ... ♦ Ljubljani/večjem mestu/mestu ♦ pogovornem jeziku/osrednjeslovenskem dialektu	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ Kako je padlo drevo. Protagonist je lahko drevo, saj se zaradi drevesa požene celotno dramsko dogajanje.	Za naslov 1 točka, za utemeljitev 1 točka.
	2	♦ Naslov se pojavi v zadnjem prizoru/sekvenci. Avtorica ga uporabi kot naslov tega prizora. V tem prizoru drevo v resnici pade.	Za navedbo dela dramskega besedila 1 točka, za način 1 točka.
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	♦ Liki so najprej navedeni samo po imenu in s funkcijo v družini. ♦ Navedeni so po starosti, od najstarejšega proti najmlajšemu.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	4	♦ Odlomek A je začetek dramskega besedila. ♦ Je ekspozicija, ki uvede osrednji dramski lik ter oba protagonista (drevo in Jako). ♦ Gre za monolog, ki spominja na meditacijo. ♦ Besedilo se konča s podobnim monologom.	Za vsak pravilen podatek 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	10	♦ Dramski besedili v ospredje postavljata družinsko skupnost kot osnovno družbeno celico. Razplastita odnose ali med generacijami ali znotraj posamezne generacije. ♦ V fokusu je generacija t. i. milenijcev oz. generacija Z, ki je v obeh dramah na točki, ko se liki po študiju osamosvajajo in si ustvarjajo življenje, skupaj z vsemi problemi, s katerimi se srečujejo (prekarnost, nosečnost, partnerski odnosi, finančna stabilnost, odgovornost ...). ♦ Naravovarstvena tematika v Pljučih je vzpostavljena naravnost, M in Ž jo naslavljata problemsko, artikulirano debatirata tudi o podnebnih razmerah in rešitvah, hkrati pa jo povezuje s svojo osebno/intimno situacijo. ♦ V Kako je padlo drevo okoljevarstvena tema pride v ospredje zaradi Jakove akcije in angažirana skupnost se združi za skupno dobro, kljub vsem težavam in razlikam.	Za vsako značilnost 2 točki.

		♦ Avtorja stopata v dialog z družbeno problematiko in jo predstavljata prek medosebnih in meddružinskih odnosov. Tako v ospredju ni agenda, ampak zgodba para/družine, prek katere avtorja obravnavata nevrogične teme podnebnih sprememb, neoliberalističnega sistema, aktivnega državljanstva in družbene odgovornosti.	
--	--	---	--

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	2	♦ Macmillan, avtor odlomka B, za lika izbere oznaki M in Ž , dramsko dogajanje pa postavi v sodobnost .	Za vsak pravilen popravek 1 točka.
	2	♦ V odlomku A nastopi osrednji lik drame, ki je samski in rad sprehaja sosedovega psa Reksija .	Za tri pravilne popravke 2 točki, za dva ali enega pa 1 točka.
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	5	♦ E ♦ A ♦ B ♦ D ♦ C	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	4	♦ Dialogi so povečini kratki. ♦ Pisava je tudi fragmentarna, saj avtor pogosto zapisuje dele replik v nove vrstice. ♦ Dialog je hiter. Prekinjajo ga redki monološki pasusi. ♦ S pomočjo ločil (poševnice in vejice) nakazuje premore, predahe oz. nove vsebinske segmente.	Za vsako ustrezno lastnost 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	6	♦ Značilnost nosilcev teksta, ki so v klasični terminologiji poimenovani kot liki, je anonimnost identitete. Avtor zapiše, da to nista imeni oseb. O njiju prej ne vemo nič, razkrivata se skozi dialog in prek dialoga. S tem avtor ustvarja tudi možnost za splošno identiteto posameznika/generacije in tudi za identifikacijo. ♦ Dodatnega teksta, klasično didaskalij, je malo, nadomešča ga simbol za vejico. Dodatno besedilo se pojavi na začetku in na koncu drame: <i>Polna luč</i> in <i>Luč ugasne</i> .	Za značilnosti nosilcev teksta do 4 točke. Za značilnosti dodatnega besedila do 2 točki.
	3	♦ nosilci teksta: liki/karakterji ♦ govoreni tekst: dialog ♦ dodatni tekst: didaskalije	
Skupaj	9		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	8	♦ Jaka in Rok sta brata. Rok je Lilin najboljši prijatelj in še vedno goji čustva do nje. ♦ Jaka je občutljiv, Danica reče: »Občutljiva, oba ... tko, kt je bla mami njuna ... Jaka še posebej. Mogoče mal bolj tih pa mal zadržan, ma pač en svoj način, ampak ja, kt sm rekla: poštena, prijazna, zelo človeška. Zelo. Da ne govorim za Roka, k je že kot otrok bil in mami in oči.« V tej repliki prepoznamo njuno človeško/humanistično osebnost. ♦ Njun odnos se najbolje pokaže v prizorih, ko Rok pride po Jako, da bi ga zamenjal na straži, v njegovi skrbi za Jako, pa v prizoru policijskega nasilja, ko Rok na vsak način želi zaščititi Jako. ♦ Gre za nenavadno povezan bratski tandem, ki priča o nežni moči moške naklonjenosti. Ta je gotovo zrasla iz neurejenih okoliščin njunega odraščanja in (pogojno) življenja na socialnem robu.	Za opis in vsako oznako odnosa 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	4	♦ Dramski prostor v Kako je padlo drevo je fluiden. Pripoved se dogaja v zasliševalnici na policijski postaji, a bolj ko liki vstopajo v pripoved, bolj naseljujejo tudi druge konkretne prostore (park pod drevesom, drevo ...). ♦ Dramski prostor v Pljučih je nedoločljiv, čeprav daje slutiti občutenje doma in minevanje časa v njem. ♦ Atmosfera v dramah si je podobna v tem, da vzpostavlja pripoved, ki jo izmenično podajajo liki. Ni pa povezana s situacijo.	Za vsako pravilno lastnost prostora in atmosfere 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	6	♦ Maruša Majer – Lila, najmlajša hči ♦ Tina Vrbnjak – Anita, najstarejša hči ♦ Uroš Fürst – Boštjan, Anitin partner	Za vsak pravilen odgovor (ime igralca/igralke in lika) 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 68

IZPITNA POLA 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	6	- Vizualna sprememba: Thelma in Louise svoje urejene obleke zamenjata za klasična odpadniška oblačila – kratko majico in umazane kavbojke, ne nosita več ličil in njuna frizura ni več urejena. - Dogajalna sprememba: Louise na začetku filma deluje kot odgovorna voznica, v odlomku pa med vožnjo kadi in pije viski. Thelma postane bolj odločna in samozavestna. Lika si postajata vse bolj podobna. - Razpoloženska sprememba: na začetku filma sta navdušeni nad prihajajočo pustolovščino, v odlomku pa se zavedata, da je ribiška koč nedosegljiva in da je njuno vsakdanje življenje stvar preteklosti; zavedata se, da sta varno življenje v ujetosti vsakdanjika in represije zamenjali za nepredvidljivo prihodnost, ki pa jima omogoča svobodo lastnega odločanja. ...	Za vsako pravilno utemeljitev do 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	6	- Trenutek uporabe: Thelma in Louise v izmeničnih bližnjih kadrih pogledata v kamero. - Namen: gre za dramaturški premor, da lahko lik z gledalcem deli realizacijo – njuno vsakdanje življenje je stvar preteklosti. - Sporočilo: balada, ki se predvaja v ozadju, govori o tragični usodi gospodinje Lucy Jordan in simbolno napove usodo Thelme in Louise. - Izvor zvoka je nediegetski/zunajdiegetski oz. izvor ni v sliki, gre za glasbeno podlago, dodano v postprodukciji. ...	Za pravilen trenutek uporabe 1 točka. Za pravilno utemeljitev namena do 2 točki. Za pravilno utemeljitev sporočila do 2 točki. Za pravilno opredelitev izvora 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	6	Nasilje: pogovor med Thelmo in Louise o kriminalnem dejanju, ki se je zgodilo Louise v preteklosti. Objektivizacija žensk: obscene/opolzke geste voznika kamiona, namenjene Thelmi in Louise. Prijateljstvo: v odlomku pride do bolj poglobljenega prijateljstva med Thelmo in Louise – ko Thelma razume, da je Louise težko govoriti o posilstvu. ...	Za vsak pravilen poudarek 1 točka. Za vsako pravilno utemeljitev 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	6	- Jožef prinese radio, na katerem se predvaja pesem Kaj ti je deklica. Izvor je diegetski. - Maks predvaja filmski obzornik, ki ima orkestralno glasbeno podlago. Izvor je diegetski. - Kamion z orkestrom se vozi po mestu. Orkester igra glasbo in kasneje tudi zapoje pesem. Izvor je diegetski.	Za pravilen opis 1 točka. Za pravilen izvor 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	5	♦ Pojasnilo: orkester igra jazz, ki je za takratno oblast, katere predstavnik je Jan, nesprejemljiv. Jazz je produkt kapitalističnega Zahoda in lahko skvari proletarske množice, zato se naj ne bi igral v javnosti. ♦ Razlika: prvotno so igrali jazz, ki je bil za takratno oblast nesprejemljiv, nato so zapeli narodno pesem, ki je za takratno oblast sprejemljiva in naj bi dvigovala moralo. ♦ Delo kamere: statična kamera/kamera na stativu.	Za pravilno pojasnilo do 2 točki. Za pravilno opredelitev razlike do 2 točki. Za pravilno delo kamere 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	2	♦ Zaradi zaključka filma, ko se igrani prizor preplete z osebami iz obzornika. »Udarniki« obzornika se prikradejo v igrani prizor na plaži, kjer Jožef igra trobento, udarniki pa preverjajo, ali je morje res slano. ♦ ...	Za pravilno pojasnilo do 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	3	♦ tovariški film ♦ drama ♦ film ceste	Za vsak pravilno obkrožen žanr 1 točka. Če so obkroženi več kot trije odgovori, se za vsak napačen odgovor odvzame točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	4	♦ C ♦ D ♦ F ♦ G	Za vsako pravilno označbo 1 točka. Če so označeni več kot štirje odgovori, se za vsak napačen odgovor odvzame točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	3	tri od: ♦ recenzenti so navajali neupravičeno nasilje, naperjeno proti moškim ♦ da film povečuje umor in samomor ... ♦ da film ne sledi ustaljenim vlogam žensk v družbi ♦ da film stereotipno prikazuje moške like ♦ da spodbuja ženske k nasilju kot orodju maščevanja nad moškimi ♦ ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	5	♦ A ♦ B ♦ C ♦ E ♦ F	Za vsako pravilno rešitev 1 točka. Če je označenih več kot pet odgovorov, se za vsak napačen odgovor odvzame točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	5	♦ Protagonisti se odpravijo na potovanje z enim od prevoznih sredstev. Namen potovanja je pobeg iz vsakdanjega življenja. Na simbolni ravni potovanje lahko pomeni upor proti konservativnim družbenim normam. Na potovanju se srečajo s številnimi ovirami/zapleti, ki so večinoma kriminalne narave. Skozi potovanje protagonisti doživijo ključno spoznanje, duhovno rast oz. razsvetljenje. ♦ Podoba prevoznega sredstva – avta, motorja; podoba odprte ceste; podoba protagonista za volanom; podoba podeželja. ♦ ...	Za pravilno navedene elemente zgodbe do 3 točke. Za podobi do 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	4	♦ Lik: Thelma. ♦ Opis prizora: Thelma in Louise oblasti končno dohitijo tik pred robom Velikega kanjona. Namesto da bi se predali, Thelma predlaga, da nadaljujeta pot. Louise vpraša Thelmo, ali je prepričana, Thelma odgovori, da je. Ženski se poljubita in primeta za roko. Louise pohodi plin in odpeljeta se čez pečino kanjona. ♦ Del filma: zaključni del filma, razsnova, zaključna sekvenca.	Za pravičen lik 1 točka. Za pravičen opis do 2 točki. Za pravilno opredelitev dela filma 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	8	♦ celovečerni/povojni/postmodernistični ♦ 1982 ♦ turnejo/pot(ovanje) ♦ Boris Cavazza ♦ Jan ♦ glasbe/nastopov/orkestra ♦ pretep/upor/prepir ♦ kinodvorano/dvorano	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	4	♦ A ♦ B ♦ E ♦ F	Za vsako pravilno rešitev 1 točka. Če so označeni več kot štirje odgovori, se za vsak napačen odgovor odvzame točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	4	♦ Peter Mlakar ♦ Peter ♦ Ko pride orkester na Primorsko, Peter izkoristi bližino meje in pobegne. ♦ Petra ubijejo, vojaška policija truplo Petra na džipu pripelje do preostalih članov orkestra.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	4	štiri od: ♦ Ameriški gangster ♦ Gladiator ♦ Marsovec ♦ Robin Hood ♦ Osmi potnik ♦ Sestreljeni črni jastreb ♦ Nebeško kraljestvo ♦ Prometej ♦ Iztrebljevalec ♦ Napoleon ♦ Črni dež ♦ ...	

Skupno število točk IP 2: 75